

Tips og tricks

til musikundervisning
af elever med alvorlig
synsnedsættelse
herunder blindhed

REGION SJÆLLAND
SYNSCENTER REFSNÆS

- vi er til for dig

I en undervisningssituation af elever med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed er det vigtigt, at undervisningen fokuseres på at mærke og lytte.

Både i forhold til de praktiske og de teoretiske lektioner kan man med fordel bruge disse tips og tricks som synskompenserende undervisningsmetoder.

- I introduktionen til musiklokalet føres eleverne rundt, imens lokalet beskrives, og eleverne mærker placeringen af instrumenter og andet inventar. På denne måde får eleverne et godt overblik over lokalet, hvor de skal placere sig, og hvilke ruter de skal gå.
- Instrumenter og inventar bør altid have samme placering.
- Brug gult tape på instrumenterne til at indikere, hvor på instrumentet eleven skal holde, eller i forhold til perkussion og trommer hvor eleven skal ramme med hånd eller stik.
- Det er vigtigt, at lade eleven undersøge og føle instrumentet taktilt.
- Print tekster, becifringer og noder i stort format.
- Brug evt. noder på punkt.
- Bruges noder på punkt, er det en fordel at anvende et nodestativ med kraftig ryg.
- Ved introduktion til et instrument er det vigtigt, at gennemgå alle de forskellige dele

af instrumentet med hænderne, alt imens underviseren beskriver, hvad eleven mærker.

- Brug "hånd på hånd" til at føre eleven rundt på instrumentet samt til at forklare fingersætning, en specifik rytme, rundgang eller melodi alt afhængig af instrument. (Se eksempler)
- Spil musikstykket for eleven. Beskriv for eleven hvad der spilles, og før hænderne igennem stykket.
- Del kompositioner op i små dele. Spil delene en efter en for til slut at sætte dem sammen til en helhed.
- Brug repetition i kompositioner for at styrke elevens muskelhukommelse, og for at eleven kan få en forståelse af timing og feeling.
- Optag med lyd eller video hver enkelt undervisningsdel, således at eleven, når der skal øves på egen hånd, vil kunne gå tilbage og se eller høre, hvad det præcis var, der skulle spilles.
- I samspil guides eleven i hvilket instrument, ud over sit eget, fokus skal være på for at følge hinanden bedst.

- Hav som underviser en lyd, der indikerer, at eleverne skal stoppe med at spille.
- Tablets kan også bruges som et instrument. F.eks er der utrolig mange muligheder i Garageband. Både ift. div instrumenter, men også til undervisning i komposition, sangskrivning og musik-redigering.

Eksempel

Introduktion af guitar/bas:

Eleven får instrumentet i hånden. Underviseren beskriver guitarens opbygning, mens eleven følger med med hænderne. Eleven mærker instrumentets krop, knapper, strenge og bånd m.m. Under beskrivelsen af båndene, kan underviseren samtidig begynde at forklare, hvad de forskellige toner på guitaren hedder, hvor de kan findes og hvordan. Giv fingre og strenge numre eller bogstaver osv.

Underviser kan med fordel, hvis der undervises på elektriske instrumenter, på samme måde gennemgå brugen og behandling af forstærker og ledninger.

Dette gentages de første par lektioner, indtil eleven kan gengive informationen til underviser.

Eksempel

Introduktion af trommesæt:

Eleven sætter sig ved trommesættet. Underviser guider elevens hænder rundt på sættet, imens eleven får beskrevet trommernes navne, og hvorledes de bruges.

Gentag imens eleven slår på trommerne, så eleven får en god fornemmelse for instrumentet.

Derefter introduceres eleven for de forskellige typer af trommestikker, hvordan de anvendes og til hvilke former for udtryk.

Det er en fordel, at have to trommesæt til rådighed, så underviser kan spille materialet for eleven. Dette for at undgå, at eleven skal flytte sig fra sin position ved sættet, hvilket kan være forstyrrende for elevens flow og forsinker processen.

Elever med restsyn bør ligeledes have mulighed for at undersøge og mærke instrumentet med hænderne.

Dette gentages de første lektioner, indtil eleven er fortrolig med instrumentets opbygning, udformning og funktion.

Har du som underviser behov for yderligere rådgivning til musikundervisning af elever med alvorlig syns- eller hørselsnedsættelse herunder blindhed, er du altid velkommen til at kontakte Synscenter Refsnæs.

Synscenter Refsnæs har udviklet en række undervisningsforløb til inspiration til din daglige praksis. Forløbene er målrettet daginstitutioner, indskoling, mellemtrin, musik som valgfag samt elever med yderligere funktionsnedsættelser.

Forløbene herunder tilhørende elevmateriale kan frit downloades og bestilles via biblus.dk og mediateket på synref.dk

Kontakt

Pædagog og musikunderviser

ved Synscenter Refsnæs

Rune Bolander Alnes

Telefon: 59 57 01 00

Mail: Ruba@regionsjaelland.dk

Områdeleder

Skole og Specialrådgivning

ved Synscenter Refsnæs

Berit Houmølle

Telefon: 60 62 11 15

Mail: behl@regionsjaelland.dk

Områdeleder

Botilbud

ved Synscenter Refsnæs

Susanne Tina Johansen

Telefon: 30 45 95 63

E-mail: sutj@regionsjaelland.dk

Synscenter Refsnæs

Kystvejen 112

4400 Kalundborg

Tlf. 59 57 01 00

Pjecen er udarbejdet af musikundervisere ved Synscenter Refsnæs, og er et supplement til Synscenter Refsnæs musikundervisningsforløb til læringsmiljøer i dagtilbud og grundskolen, hvor der indgår børn med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed.

©Synscenter Refsnæs 2023

Publikationen kan frit citeres med tydelig kildeangivelse

Det nationale specialpædagogiske ressource- og videnscenter for børn og unge med synsnedsættelse